

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om verkställighet av systemet med samlat gårdsstöd

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om verkställighet av systemet med samlat gårdsstöd ändras på grund av en ändring av rådets förordning om gårdsstöd. Kravet på en förfogandeperiod på tio månader i fråga om gårdsstöd ersätts med en förfogandeperiod på en dag som föreslås vara den sista dagen för ändring av stödansökan. Rättigheterna enligt artikel 60 i rådets förordning om gårdsstöd, alltså de så kallade klistermärkena, slopas. Det föreslås att lagen om verkställighet av

systemet med samlat gårdsstöd ändras så att dessa rättigheter inte längre från och med 2008 kan ingå i stödrättigheterna.

I lagen föreslås ingå en bestämmelse om att minskningar av direktstödet till följd av överträdelse av tvärvillkoren inte görs, om det med hänsyn till överträdelsens allvarsgrad, omfattning och varaktighet är fråga om en mindre överträdelse.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt.

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

Lagen om verkställighet av systemet med samlat gårdsstöd (557/2005), nedan lagen om gårdsstöd, trädde i kraft den 1 augusti 2005. Lagen om gårdsstöd har senare ändrats genom lag 618/2006 och 429/2007, och för närvarande är en regeringsproposition gällande ändring av lagen under behandling i riksdagen (RP 52/2007).

I lagen om gårdsstöd föreskrivs om de frågor som ska avgöras nationellt och i fråga om vilka nationell reglering krävs i rådets förordning (EG) nr 1782/2003 om upprättande av gemensamma bestämmelser för system för direktstöd inom den gemensamma jordbrukspolitiken och om upprättande av vissa stödsystem för jordbrukare och om ändring av förordningarna (EEG) nr 2019/93, (EG) nr 1452/2001, (EG) nr 1453/2001, (EG) nr 1454/2001, (EG) nr 1868/94, (EG) nr 1251/1999, (EG) nr 1254/1999, (EG) nr 1673/2000, (EEG) nr 2358/71 och (EG) nr 2529/2001, nedan rådets förordning om gårdsstöd. Rådets förordning om gårdsstöd och verkställigheten av den har preciserats genom ett flertal förordningar av kommissionen, t.ex. i kommissionens förordning (EG) nr 796/2004 om närmare föreskrifter för tillämpningen av de tvärvillkor, den modulering och det integrerade administrations- och kontrollsystem som föreskrivs i rådets förordning (EG) nr 1782/2003 om upprättande av gemensamma bestämmelser för system för direktstöd inom den gemensamma jordbrukspolitiken och om upprättande av vissa stödsystem för jordbrukare, nedan kommissionens förordning I. I den förordningen har medlemsstaterna getts nationell beslutanderätt. Frågor som kräver nationella beslut finns också i kommissionens förordning (EG) nr 795/2004 om tillämpningsföreskrifter för det system med samlat gårdsstöd som föreskrivs i rådets förordning (EG) nr 1782/2003 om upprättande av gemensamma bestämmelser för system för direktstöd inom den gemensamma jordbrukspolitiken och om upprättande av vissa stödsystem för jordbrukare, nedan kommissionens förordning II.

Förslaget till rådets förordning om ändring av rådets förordning (EG) nr 1782/2003 om upprättande av gemensamma bestämmelser för system för direktstöd inom den gemensamma jordbrukspolitiken och om upprättande av vissa stödsystem för jordbrukare, samt om ändring av rådets förordning (EG) nr 1698/2005 om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU) medför sådana ändringar till följd av vilka lagen om gårdsstöd måste ändras.

Rådets förordning om gårdsstöd ändras enligt förslaget så att förfogandeperioden på tio år för en åker ersätts med en dag, vars datum medlemsstaten får bestämma. Dagen måste senast vara den sista dagen för ändring av stödansökan. I förordningen föreskrivs dessutom att medlemsstaterna kan besluta att minskningar av direktstödet till följd av överträdelse av tvärvillkoren inte ska göras, om det sammanlagda beloppet av minskningarna är högst 100 euro per jordbrukare och kalenderår (de minimis-regeln) eller om det med hänsyn till överträdelsens allvarsgrad, omfattning och varaktighet är fråga om en mindre överträdelse. Rättigheterna enligt artikel 60 i rådets förordning om gårdsstöd, alltså de så kallade klistermärkena, slopas också.

2 Nuläge

Rådets förordning om gårdsstöd har ändrats i början av 2008 i jordbruksrådet. Förslaget till ändring av lagen om gårdsstöd lämnas till riksdagen för behandling i detta skede, eftersom ändringarna av den nationella lagstiftningen bör sättas i kraft innan tiden för ansökan om stöd löper ut.

Det i rådets förordning om gårdsstöd föreskrivna kravet på en förfogandeperiod på tio månader ändras så att perioden ersätts med en dag, vars datum medlemsstaten får bestämma. Den måste ändå senast vara det sista datumet för ändring av stödansökan. Den jordbrukare som lämnat stödansökan ska enligt rådets förordning om gårdsstöd anses ansvarig för överträdelser av tvärvillkoren under hela kalenderåret. År 2008 betraktas perioden 1.4—31.12.2008 som ett kalenderår.

Om besittningen av en åker överläts under kalenderåret, är alltså den jordbrukare som lämnat stödansökan ansvarig för överträdelser av tvärvillkoren under hela kalenderåret, om inte de berörda parterna i samband med överlåtelsen ingår ett privaträttsligt avtal om överföring av ansvaret.

Rådets förordning om gårdsstöd ändras också på det sättet att medlemsländerna får besluta att inte göra minskningar av direktstödet till följd av överträdelse av tvärvillkoren, om beloppet av minskningarna är högst 100 euro per jordbrukare och kalenderår. Minskning behöver inte heller göras för sådana överträdelser som beroende på de specifika omständigheterna och överträdelsens allvarsgrad, omfattning och varaktighet kan betraktas som mindre överträdelser. Överträdelser som innebär en direkt risk för folkhälsan eller djurhälsan får emellertid inte betraktas som mindre överträdelser. Tillämpning såväl i fråga om de minimis-regeln som i fråga om mindre överträdelser förutsätter att den behöriga myndigheten gör en särskild uppföljning av överträdelsen. Denna skyldighet kan vid mindre överträdelser genom beslut av den behöriga myndigheten fullgöras också med hjälp av administrativa åtgärder. Den särskilda uppföljningen räknas dock inte med i kravet på att kontrollera en procent av gårdarna. Endast i undantagsfall, om myndigheten inte är nöjd med den administrativa kontrollen, kan uppföljningen av fallet tas med i den riskanalys där följande års stickprov om en procent fastställs.

I lagen om gårdsstöd föreskrivs om rättigheterna enligt artikel 60 i rådets förordning om gårdsstöd, alltså om de så kallade klistermärkena. Bestämmelser om sloandet av klistermärken finns i artikel 52.9 i rådets förordning (EG) nr 1182/2007. På grund av detta bör lagen om gårdsstöd ändras så att omnämnandet av att stödrättigheterna kan omfatta dessa rättigheter stryks. Fleråriga grönsaks- och fruktodlingar samt plantskolor har hittills inte varit stödberättigade inom ramen för gårdsstödet. För dessa arealer skulle stödrättigheter kunna beviljas ur den nationella reserven. Lagen om gårdsstöd behöver dock inte på grund av detta ändras, eftersom 8 § 4 mom. redan innehåller en hänvisning till

ifrågavarande punkt i rådets förordning om gårdsstöd.

3 Målsättning och de viktigaste förslagen

Lagen om gårdsstöd bör ändras så att de ändringar som föreslås i rådets förordning om gårdsstöd beaktas nationellt.

Bestämmelsen om förfogandeperioden för en åker ska ändras så att som förfogandeperiod föreskrivs en dag, som ska vara det sista datumet för ändring av stödansökan.

Rättigheterna enligt rådets förordning om gårdsstöd, alltså de så kallade klistermärkena, slopas och därför föreslås det att en ändring görs i lagen om gårdsstöd enligt vilken dessa rättigheter inte längre från och med 2008 får ingå i stödrättigheterna.

Med anledning av ändringen av rådets förordning om gårdsstöd föreslås det att en lagändring görs enligt vilken minskningar av direktstödet till följd av överträdelse av tvärvillkoren inte behöver göras, om det är fråga om en mindre överträdelse.

4 Propositionens konsekvenser

4.1 Ekonomiska konsekvenser

Merkostnader för gemenskapen följer av att medlemsstaterna kan besluta att inte göra minskningar till följd av överträdelse av tvärvillkoren, om de beslutar tillämpa undantaget gällande de minimis-regeln och mindre överträdelser. Överträdelser av tvärvillkoren föranledde minskningar av direktstödet för 559 gårdar i Finland år 2006. Det sammanlagda beloppet av minskningarna utgjorde cirka 175 000 euro. På en femtedel av gårdarna utgjorde påföljdernas belopp högst 50 euro. För dessa gårdar, som fått påföljder som var högst 50 euro, minskades direktstödet med sammanlagt 3 000 euro. Gårdar vars påföljders sammanlagda belopp var 50,01—100 euro, utgjorde cirka 15 % av alla gårdar som fick vidkännas minskningar.

Enligt de preliminära kontrollresultaten från 2007 gällande tvärvillkoren, omfattade

kontrollen 146 gårdar för vilka minskningen av EU:s direktstöd understeg 100,01 euro.

4.2 Konsekvenser för myndigheterna

Ändringen av förfogandeperioden på tio månader i fråga om gårdsstödet till en förfogandeperiod på en dag förenklar systemet med samlat gårdsstöd och administrationen av det. Ytterligare administrativa åtgärder föranleds av att undantag gällande mindre överträdelser börjar tillämpas. Myndigheterna måste i sådana fall göra särskilda uppföljningar.

4.3 Samhälleliga konsekvenser

Jordbrukaren ska i samband med överlåtelse av besittningen av en åker beakta ansvarsfrågan gällande iakttagandet av tvärvillkoren. I samband med överlåtelser av besittning är det ändamålsenligt att genom ett privaträttsligt avtal komma överens om ansvaret. I annat fall är det den jordbrukare som lämnat stödansökan som är ansvarig för överträdelse av tvärvillkoren under hela kalenderåret. Det är också behövt att informera och ordna utbildning angående saken.

5 Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid jord- och skogsbruksministeriet. Utlåtande om proposition har begärts hos miljöministeriet, finansministeriet, justitieministeriet, Livsmedelssäkerhetsverket, Landsbygdsverket, jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral, Arbetskrafts- och näringscentralerna, Maa- ja metsätöus-tuottajain Keskusliitto MTK ry, Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC rf, rådgivningsorganisationer inom jordbruket, Finlands kommunförbund samt Ålands landskapsregering.

Vid beredningen av propositionen har utlåtandena beaktats på ett ändamålsenligt sätt i mån av möjlighet.

6 Samband med andra propositioner

Propositionen hänför sig till regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om verkställighet av systemet med samlat gårdsstöd (RP 52/2007 rd). Propositionen är under behandling i riksdagen. I båda propositioner föreslås det en ändring av 7 §.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslaget

3 §. Blandmodell och verkställighet. Det föreslås att omnämmandet i 2 mom. att stöd-rättigheterna kan omfatta rättigheter enligt artikel 60 i rådets förordning om gårdsstöd stryks.

7 §. Övervakning av föreskrivna verksamhetskrav. Det föreslås att 2 mom. ändras så att omnämmandet av lagen om bekämpningsmedel, som inte längre är i kraft, stryks. Den gällande lagens namn är lagen om växtskyddsmedel (1259/2006), som har trätt i kraft vid ingången av 2007. Den nya foderlagen (86/2008) träder i kraft den 1 mars 2008.

7 a §. Påföljder vid överträdelse av tvärvillkoren. Till artikel 7 i rådets förordning om gårdsstöd görs ett tillägg enligt vilket medlemsstaten kan besluta att minskningar av stödet till följd av sådana överträdelser som kan betraktas som mindre överträdelser inte ska göras. Detta tillämpas dock inte på fall där överträdelsen innebär en direkt risk för folkhälsan eller djurhälsan. Om jordbrukaren inte genast kan rätta till överträdelsen helt och hållet, ska myndigheten följa upp fallet tills överträdelsen rättats till. Uppföljningen kan ske genom administrativ kontroll. Jordbrukaren ska informeras både om de överträdelser som konstaterats och om de åtgärder som ska vidtas för att rätta till dem.

Kommissionen har meddelat att uppföljningskontrollerna inte räknas med i skyldigheten att kontrollera en procent av gårdarna. Endast i undantagsfall, om myndigheten inte

är nöjd med den administrativa kontrollen, får uppföljningen av fallet tas med i riskanalysen, där följande års stickprov om en procent fastställs.

Efter ändringen av rådets förordning om gårdsstöd är det möjligt att nationellt besluta om huruvida en sådan möjlighet att i vissa fall inte göra minskningar av direktstödet ska börja tillämpas. Därför föreslås det i lagen en ny 7 a § enligt vilken minskningar av direktstödet till följd av överträdelse av tvärvillkoren inte ska göras om det med hänsyn till överträdelsens allvarsgrad, omfattning och varaktighet är fråga om en mindre överträdelse.

9 §. Innehav av odlingsskiften. Det föreslås att paragrafen ändras på grund av att rådets förordning om gårdsstöd ändras. Kravet på en förfogandeperiod på tio månader har slopats och ersatts med en dag, vilken kan bestämmas nationellt. I Finland är detta datum det sista datumet för ändring av stödansökan, vilket föreslås att det föreskrivs om i paragrafen. Landsbygdsverket meddelar föreskrifter om detta datum varje år.

2 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft i april 2008. Lagen bör ha trätt i kraft före den sista dagen för inlämning av stödansökan alltså före den 30.4.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av lagen om verkställighet av systemet med samlat gårdsstöd

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 15 juli 2005 om verkställighet av systemet med samlat gårdsstöd (557/2005) 3 § 2 mom., 7 § 2 mom. och 9 §, av dem 3 § 2 mom. och 7 § 2 mom. sådana de lyder i lag 618/2006, samt
fogas till lagen en ny 7 a § som följer:

3 §

Blandmodell och verkställighet

I blandmodellen består en stödrättighet av en enhetlig stöddel och en eventuell gårds-specifik tilläggsdel och utöver dem kan trädesrättigheter och särskilda stödrättigheter fastställas. Den gårdsspecifika tilläggsdelen fastställs för gårdsbruksenheter som har fått tjurbidrag och bidrag för stutar under referensperioden 2000—2002, gårdsbruksenheter som har fått stöd för stärkelsepotatis under referensperioden 2000—2002, gårdsbruksenheter som har rätt till mjölkbidrag den 31 mars 2006 samt gårdsbruksenheter som är berättigade till en gårdsspecifik tilläggsdel ur den nationella reserven. Den gårdsspecifika tilläggsdelen för sockerbetor fastställs för gårdsbruksenheter på basis av sockermängden i gällande grundleveransrättighet under regleringsåret 2005/2006.

de föreskrivna verksamhetskraven i bilaga III till förordningen om gårdsstöd. Vid övervakningen iakttas i övrigt vad som i livsmedelslagen (23/2006), lagen om djursjukdomar (55/1980), lagen om medicinsk behandling av djur (617/1997), foderlagen (86/2008), lagen om växtskyddsmedel (1259/2006) och djurskyddslagen (247/1996) föreskrivs om övervakningen av iakttagandet av nämnda lagar och bestämmelser som utfärdats med stöd av dem samt om tillsynsmyndigheter. Foder kan utöver av en i 24 § i foderlagen nämnd myndighet även övervakas av arbetskrafts- och näringscentralen. Genom förordning av statsrådet kan utfärdas sådana bestämmelser om övervakningen och övervakningsförfarandet som preciserar förordningen om gårdsstöd och kommissionens förordning I samt föreskrifter om vilka bestämmelser i de lagar som nämns i detta moment eller bestämmelser som utfärdats med stöd av dem övervakningen av efterlevnaden gäller.

7 §

Övervakning av föreskrivna verksamhetskrav

Livsmedelssäkerhetsverket, arbetskrafts- och näringscentralen, kommunalveterinären, länsstyrelsen och av länsstyrelsen förordnad tjänsteveterinär övervakar efterlevnaden av

7 a §

Påföljder vid överträdelse av tvärvillkoren

Minskningar av direktstödet till följd av överträdelse av tvärvillkoren enligt förordningen om gårdsstöd görs inte, om det med hänsyn till överträdelsens allvarsgrad, omfattning och varaktighet är fråga om en mindre överträdelse.

9 §

Innehav av odlingsskiften

Denna lag träder i kraft den 20 .
Åtgärder som verkställigheten av lagen för-
utsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Det datum då åkern ska innehas av jord-
brukaren för att han eller hon ska kunna få
gårdsstöd är det sista datumet för ändring av
stödansökan.

Helsingfors den 29 februari 2008

Republikens President

TARJA HALONEN

Jord- och skogsbruksminister *Sirkka-Liisa Anttila*

Lag

om ändring av lagen om verkställighet av systemet med samlat gårdsstöd

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 15 juli 2005 om verkställighet av systemet med samlat gårdsstöd (557/2005) 3 § 2 mom., 7 § 2 mom. och 9 §, av dem 3 § 2 mom. och 7 § 2 mom. sådana de lyder i lag 618/2006, samt
fogas till lagen en ny 7 a § som följer:

Gällande lydelse

3 §

Blandmodell och verkställighet

I blandmodellen består en stödrättighet av en enhetlig stöddel och en eventuell gårds-specifik tilläggsdel och utöver dem kan trädesrättigheter och särskilda stödrättigheter fastställas. *I situationer som anges närmare genom förordning av statsrådet kan stödrättigheterna omfatta en rättighet enligt artikel 60 i förordningen om gårdsstöd.* Den gårds-specifika tilläggsdelen fastställs för gårdsbruksenheter som har fått tjurbidrag och bidrag för stutar under referensperioden 2000—2002, gårdsbruksenheter som har fått stöd för stärkelsepotatis under referensperioden 2000—2002, gårdsbruksenheter som har rätt till mjölkbidrag den 31 mars 2006 samt gårdsbruksenheter som är berättigade till en gårdsspecifik tilläggsdel ur den nationella reserven. Den gårdsspecifika tilläggsdelen för sockerbetor fastställs för gårdsbruksenheter på basis av sockermängden i gällande grundleveransrättighet under regleringsåret 2005/2006.

Föreslagen lydelse

3 §

Blandmodell och verkställighet

I blandmodellen består en stödrättighet av en enhetlig stöddel och en eventuell gårds-specifik tilläggsdel och utöver dem kan trädesrättigheter och särskilda stödrättigheter fastställas. Den gårdsspecifika tilläggsdelen fastställs för gårdsbruksenheter som har fått tjurbidrag och bidrag för stutar under referensperioden 2000—2002, gårdsbruksenheter som har fått stöd för stärkelsepotatis under referensperioden 2000—2002, gårdsbruksenheter som har rätt till mjölkbidrag den 31 mars 2006 samt gårdsbruksenheter som är berättigade till en gårdsspecifik tilläggsdel ur den nationella reserven. Den gårdsspecifika tilläggsdelen för sockerbetor fastställs för gårdsbruksenheter på basis av sockermängden i gällande grundleveransrättighet under regleringsåret 2005/2006.

7 §

Övervakning av föreskrivna verksamhetskrav

Livsmedelssäkerhetsverket, arbetskrafts- och näringscentralen, kommunalveterinären, länsstyrelsen och av länsstyrelsen förordnad tjänsteveterinär övervakar efterlevnaden av de föreskrivna verksamhetskraven i bilaga III till förordningen om gårdsstöd. Vid övervakningen iakttas i övrigt vad som i livsmedelslagen (23/2006), lagen om djursjukdomar (55/1980), lagen om medicinsk behandling av djur (617/1997), foderlagen (396/1998), lagen om bekämpningsmedel (327/1969) och djurskyddslagen (247/1996) föreskrivs om övervakningen av iakttagandet av nämnda lagar och författningar som utfärdats med stöd av dem samt om tillsynsmyndigheter. Foder kan utöver av en i 24 § i foderlagen nämnd myndighet även övervakas av arbetskrafts- och näringscentralen. Statsrådet kan genom förordning utfärda bestämmelser som preciserar förordningen om gårdsstöd och kommissionens förordning I i fråga om övervakning och övervakningsförfarande samt, i fråga om övervakningen av att de föreskrivna verksamhetskraven iakttas, bestämmelser om iakttagandet av vilka bestämmelser i de lagar som nämns i detta moment eller i författningar som utfärdats med stöd av dem som denna övervakning skall gälla.

7 §

Övervakning av föreskrivna verksamhetskrav

Livsmedelssäkerhetsverket, arbetskrafts- och näringscentralen, kommunalveterinären, länsstyrelsen och av länsstyrelsen förordnad tjänsteveterinär övervakar efterlevnaden av de föreskrivna verksamhetskraven i bilaga III till förordningen om gårdsstöd. Vid övervakningen iakttas i övrigt vad som i livsmedelslagen (23/2006), lagen om djursjukdomar (55/1980), lagen om medicinsk behandling av djur (617/1997), foderlagen (86/2008), lagen om växtskyddsmedel (1259/2006) och djurskyddslagen (247/1996) föreskrivs om övervakningen av iakttagandet av nämnda lagar och *bestämmelser* som utfärdats med stöd av dem samt om tillsynsmyndigheter. Foder kan utöver av en i 24 § i foderlagen nämnd myndighet även övervakas av arbetskrafts- och näringscentralen. *Genom förordning av statsrådet kan utfärdas sådana bestämmelser om övervakningen och övervakningsförfarandet som preciserar förordningen om gårdsstöd och kommissionens förordning I samt föreskrifter om vilka bestämmelser i de lagar som nämns i detta moment eller bestämmelser som utfärdats med stöd av dem övervakningen av efterlevnaden gäller.*

7 a §

Påföljder vid överträdelse av tvärvillkoren

Minskningar av direktstödet till följd av överträdelse av tvärvillkoren enligt förordningen om gårdsstöd görs inte, om det med hänsyn till överträdelsens allvarsgrad, omfattning och varaktighet är fråga om en mindre överträdelse.

9 §

Innehav av odlingsskiften

Jordbrukaren kan årligen välja att den period av tio månader som avses i artikel 44.3 i förordningen om gårdsstöd skall börja tidigast den 1 februari och senast den 30 april.

9 §

Innehav av odlingsskiften

Det datum då åkern ska innehas av jordbrukaren för att han eller hon ska kunna få gårdsstöd är det sista datumet för ändring av stödansökan.

Denna lag träder i kraft den 20 .
Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.
